

или публиченъ, общъ такъвъ, какъвто е случая при кооперативнитѣ или съпритежателски домове. Така дадената дефиниция се отличава отъ юридическата такава, споредъ която подъ жилище се разбира комплексъ отъ помѣщения, предназначени за живѣне и за даване подъ наемъ.

Относителнитѣ числа, вписани въ горната таблица, между другото, свидетелствуватъ, че въ 64 градове срѣдно на сграда се пада по-малко отъ едно жилище. Това иде да покаже, че въ тия градове има сгради, въ които се живѣе, но въ които нѣма жилища. Такива сж сградитѣ, предназначени не за живѣне, а за други цели, ала въпрѣки това, въ тѣхъ живѣятъ хора. Изобщо взето, за всички градове броя на жилищата надминава съответния такъвъ на сградитѣ съ 1,174. Наредъ съ това, обаче, не бива да се забравя, че въ много сгради има по две и повече жилища. При това положение и при наличността на факта, че срѣдно на сграда се пада по едно жилище, следва да се заключи, че броятъ на сградитѣ, въ които нѣма жилище, е равенъ на жилищата надъ едно въ една и сжща сграда.

Като се сравни срѣдния брой жилища, падащи се на една сграда съ съответния такъвъ на домакинствата, излиза, че въ едно жилище живѣятъ повече отъ едно домакинство, независимо отъ домакинствата, които живѣятъ въ сгради безъ жилища, ще рече въ нежилищни помѣщения. Изобщо, въ 209,140 жилища живѣятъ около 305,000 домакинства. Това показва, че повече отъ 30% отъ домакинствата живѣятъ или въ нежилищни помѣщения, или по две и повече домакинства въ едно и сжщо жилище. Въ София и другитѣ голѣми градове този процентъ е много по-голѣмъ. Има градове, дето почти половината отъ домакинствата нѣматъ самостоятелно или специално жилище. Въ цѣлото Царство нѣма градъ, дето броя на жилищата да е по-голѣмъ или даже равенъ на броя на домакинствата.

При това положение, очевидно е, че българския градъ не е добре въ жилищно отношение. Има още много време да се мине и много усилия да се положатъ, докато се доближи до идеалното положение, щото всѣко домакинство да разполага съ самостоятелно жилище.

Претрупаността на българския градъ въ жилищно отношение става още по-ясна като се вземе предъ видъ, че, изобщо взето, както обитаемитѣ сгради, така и жилищата сж сравнително малки по размѣръ. Каза се вече, че срѣдно взето на една сграда се пада точно едно жилище. Въ сжщото време съответнитѣ относителни числа, вписани въ горната таблица 16, показватъ, че срѣдно за всички градове, взети заедно, на едно жилище се падатъ 3'4 помѣщения. Отъ всичкитѣ 93 градове само въ 15 съответната срѣдна е по-малка отъ 3, но близка до нея, а въ три града: Троянъ, Котелъ и Трънъ срѣдно на жилище се падатъ по 4 помѣщения. Въ останалитѣ 75 градове на всѣко жилище се падатъ отъ 3—4 помѣщения.

Изобщо взето, въ всички 207,966 обитаеми сгради има 698,354 помѣщения, въ които по време на последното преброяване сж живѣли 1,016,783 жители. Срѣдно на едно помѣщение се падатъ 1'5 жители. За отдѣлнитѣ градове това срѣдно е различно. Въ 19 градове то е точно 1'5, въ 39 градове сжщото е по-малко, а въ 35 градове — по-голѣмо. Само въ 13 градове, срѣдно взето, за всѣки жителъ има по едно, а нѣкъде и по две помѣщения.

Всички тия данни ясно показватъ колко неблагоприятна е жилищната обстановка на българския градъ. Тая обстановка въ действителностъ, обаче, е още по-неблагоприятна, защото при пресмѣтането на въпроснитѣ срѣдни сж включени въ жилищнитѣ помѣщения, както кухнитѣ, така и помѣщенията, находящи се въ нежилищни сгради, такива предназначени не за живѣне, като църкви и манастири, джамии и хаври, работилници и фабрики, дюкяни и кръчми, фурни, хамбари, яхъри, плѣвни пр., но въ които въ момента на преброяването сж живѣли хора. Като се вземе предъ видъ, че споредъ даденото по-горе определение на жилище броя на кухнитѣ е равенъ на броя на жилищата, и като се извади тоя брой на кухнитѣ отъ общия такъвъ на помѣщенията, ще се види, че изобщо за всички градове срѣдно на едно помѣщение се падатъ повече отъ 2 жители. И тая нова констатация потвърждава казаното, а именно, че българския градъ не е много добре въ жилищно отношение.

Наредъ съ това, обаче, интересно е да се отбележи и даже подчертае, че сжществуващата непосредствено следъ войнитѣ и констатирана при преброяването на 1920 г. претрупаностъ на жилищата, изразена въ така наречената жилищна криза, въ края на 1926 г. е значително облекчена. Това се потвърждава отъ даннитѣ вписани, въ следващата таблица и засѣгащи 47 градове, които презъ 1920 г. сж били обявени по законодателенъ редъ за засегнати отъ жилищната криза. (Гл. табл. 17 на стр. 30).

Въ края на 1926 г. не е имало нито единъ градъ съ 2 и повече жители на едно помѣщение. Презъ 1920 г. отъ всичко 47 градове, въ 16, ще рече въ повече отъ $\frac{1}{4}$, на всѣко помѣщение сж се падали срѣдно по 2 и повече жители. Тука сж влизали и голѣмитѣ градове, като София, Пловдивъ и Бургазъ. Въ гр. Анхиало на 1 помѣщение се падатъ 3'1 жители. Такова нѣщо презъ 1926 г. не се констатира. Гжстотата, ако за такава се приеме срѣдния брой жители на едно помѣщение, презъ последната година е била почти двойно по-малка. Въ всички градове, безъ изключение, тя е намалена. Числата показватъ, че за градоветѣ Шуменъ, Видинъ и Казанлъкъ е имало едвѣкъвъ срѣденъ брой жители на помѣщение и на дветѣ означени дати. Обаче като се вземе предъ видъ обстоятелството, че въ интервала отъ време между 1920 и 1926 г. новопостроенитѣ помѣщения сж били по-голѣми, отколкото сжществуващитѣ до тогава,